

**ความผูกพันต่อองค์การและแรงจูงใจในการทำงาน
ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย
Organizational Commitment and Job Motivation
of Traffic Officers in Traffic Operation Department at State Railway of Thailand**

เบญจพร เหลาโนนคrox^{1*} ภิรดา ชัยรัตน์²

Benjaporn Laononkhrø^{1*} Pirada Chairatana²

Corresponding author's E-mail: benjaporn.la@ku.ac.th¹

(Received: May 12, 2020; Revised: June 8, 2020; Accepted: June 26, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้นี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์การและระดับแรงจูงใจในการทำงานของ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง แรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย ตัวอย่างที่ ให้ใน การวิจัย คือ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย จำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ ข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สมพันธ์ของเพียรสัน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ผลการวิจัย พบว่า พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย มีความผูกพันต่อองค์กร และมีแรงจูงใจในการทำงาน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย ที่แตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ในขณะที่แรงจูงใจ ในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความผูกพันต่อองค์การ แรงจูงใจในการทำงาน พนักงาน

Abstract

The objectives of this research were to study the level of organizational commitment, job motivation, to compare the level of organizational commitment classifying by personal factors, and to study the relationship between job motivation and organizational commitment of the Traffic Officers in Traffic Operation Department at State Railway of Thailand. The sample group consisted of 340 Traffic Officers in Traffic Operation Department at State Railway of Thailand. Data was collected by questionnaires, and analyzed by statistical software. such as

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาขาวัสดุศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² อาจารย์ประจำภาควิชาสาขาวัสดุประ公示ศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹ M.A. candidate, Program in Political Science, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

² Lecturer, Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University

percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA, and Pearson's product moment correlation coefficient at .05 level of significance.

The result of this research indicated that the Traffic Officers in Traffic Operation Department at State Railway of Thailand had organizational commitment, and job motivation at high level. The hypothesis testing revealed the personal factors difference of the Traffic Officers in Traffic Operation Department at State Railway of Thailand had not difference on organizational commitment; while job motivation was related to the organizational commitment of the Traffic Officers in Traffic Operation Department at State Railway of Thailand with statistically significant at .05.

Keywords: organizational commitment, job motivation, officers

ความเป็นมาของปัญหา

ความผูกพันต่อองค์การเปรียบเสมือนดั่งกระตุ้นให้พนักงานในองค์การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความผูกพันจะก่อให้เกิดประโยชน์คือ พนักงานมีความผูกพันต่อจุดหมาย เห็นคุณค่าขององค์การก็จะทำให้ทำงานได้ดี ก็จะประทับใจที่จะอยู่กับองค์การไม่คิดจะย้ายงาน ข่วยเหลืองานตามภาระหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ พนักงานมีความเต็มใจใช้ความสามารถศักยภาพของตัวทุ่มไปให้กับงาน ทำให้การออกจากการขาดงานหรือการหยุดงานน้อยลง องค์การต้องมองเห็นคุณค่าของพนักงานแล้วค่อยๆ สร้างความประทับใจ สร้างแรงจูงใจ จนก่อให้เกิดความผูกพัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2556)

ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ เป็นฝ่ายที่มีพนักงานมากที่สุดในกลุ่มธุรกิจการเดินรถ ส่วนใหญ่กระจายอยู่ที่สถานีรถไฟทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยและเป็นผู้ให้บริการต่างหน้า โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผน กำหนดเป้าหมาย บริหารจัดการเดินขบวนรถ ขนส่งผู้โดยสารและสินค้า ตามเส้นทางรถไฟที่เปิดการเดินรถแล้วและที่จะเปิดเดินรถในอนาคต ฯลฯ (การรถไฟแห่งประเทศไทย, 2562) จะเห็นได้ว่าภารกิจหน้าที่ของฝ่ายปฏิบัติการเดินรถมีความหลากหลายเปรียบเสมือน

ตัวแทนขององค์การการรถไฟ ในพื้นที่ต่างๆ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถ รวมถึงทักษะความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติงานตำแหน่งต่างๆ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า อัตราการลาออกและการโยกย้ายไปยังฝ่ายอื่นๆ ของบุคลากรระดับปฏิบัติการ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่วนหนึ่งอาจจะมีสาเหตุจากลักษณะงานที่มีความหลากหลาย ต้องปฏิบัติงานในหลายบทบาทหน้าที่ หรือความก้าวหน้าในตำแหน่งค่อนข้างจำกัด หรือทำให้พนักงานบางคนต้องแสวงหาหนทางเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง ขณะที่พนักงานส่วนหนึ่งเมื่อปฏิบัติงานนานๆ และไม่สามารถเลื่อนระดับตำแหน่งได้ ก็เกิดความเบื่อง่าย ขาดความกระตือรือร้น ไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน ก็จะปฏิบัติงานเพียงเฉพาะหน้าที่และความรับผิดชอบไปวันๆ ดังนั้น การรักษาพนักงานให้อยู่กับองค์การเป็นสิ่งที่ องค์การต้องให้ความสำคัญ รักษาพนักงานไม่ให้ลาออกและโยกย้ายข้ามฝ่ายจากองค์การไปได้ การลาออกของพนักงานและการโยกย้ายข้ามฝ่ายนั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ฝ่ายบริหารบุคคลและผู้บริหารในปัจจุบัน ต่างก็ให้ความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากการที่พนักงานที่มีคุณค่ากับองค์การลาออกไป หรือย้ายข้ามฝ่าย ด้วยเหตุผลอันไม่สมควรนั้น ทำให้องค์การมีปัญหาในการทำงานอย่างมาก เช่น การที่

องค์การต้องสร้างหาดเดือกพนักงานใหม่เข้ามารаЯก ก เป็นต้นทุนมหาศาล เมื่อมีการรับบุคลากรใหม่เข้ามา เพาะะต้องใช้เวลา ค่าใช้จ่าย ในการฝึกอบรมและพัฒนา บุคลากรให้ผ่านกว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้

จากข้อมูลอัตราการลาออกและโยกย้ายข้าม ฝ่ายของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ โดยเฉลี่ย พนักงาน มีอัตราลาออกและโยกย้ายข้ามฝ่ายของพนักงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2558-2562 พบร้าปี พ.ศ. 2561 เป็นปีที่มีพนักงาน มีการลาออกจากงานมากที่สุด จำนวน 5 คน รองลงมา คือปี พ.ศ. 2560 และปี พ.ศ. 2562 จำนวน 2 คน ส่วน การโยกย้ายข้ามฝ่าย พบร้าปี พ.ศ. 2559 พนักงานมีการ โยกย้ายข้ามฝ่ายมากที่สุด จำนวน 73 คน รองลงมาคือปี พ.ศ. 2561 จำนวน 11 คน (แผนการเจ้าหน้าที่ กอง บริหารงานที่ไว้ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ, 2562)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นสาเหตุให้ ผู้วิจัยสนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่องความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ซึ่งจะนำผลที่ได้จากการศึกษานี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายปฏิบัติการ เดินรถ ในการให้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างระดับความ ผูกพันต่อองค์กรของพนักงานให้สูงยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการทำงานของ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย

3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความผูกพันต่อ องค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟ แท่งประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย จำนวน 2,201 คน (แผนการเจ้าหน้าที่ กองบริหารงาน ที่ไว้ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ, 2562) โดยจะทำการสุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 340 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามที่ ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด คิดเหตุปฏิบัติ และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วน บุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ ตำแหน่งงาน ระยะเวลาการปฏิบัติงาน อัตราเงินเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการ ทำงาน ตามแนวความคิดของ Herzberg (1959) ได้แก่ ความ สำเร็จในงาน การได้รับการยอมรับ ลักษณะของ งาน ความรับผิดชอบในงาน ความก้าวหน้าในงาน นโยบายและการบริหารงาน เงินเดือนและผลตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมในการ ทำงาน ความมั่นคงในงาน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพัน ต่อองค์กรตามแนวคิดของ Steers (1977) ได้แก่ ความ เชื่อมั่นอย่างแรงกล้า และการยอมรับเป้าหมายและ ค่านิยมขององค์กร ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความ

พยากรณ์เพื่อองค์การ ความประณานาที่จะรักษาไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพขององค์การ

3. สัดส่วนในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ค่าร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

3.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สำหรับการอธิบายระดับแรงจูงใจในการทำงาน และระดับความผูกพันต่อองค์การ

3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรอิสระที่แบ่งได้มากกว่า 2 กลุ่ม

3.4 การทดสอบค่าที (Independent sample t-test) ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรอิสระที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม

3.5 ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ใช้หาความสัมพันธ์และระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ก. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 90.60 อายุในกลุ่มอายุ ตั้งแต่ 41 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 49.40 มีสถานภาพสมรสแล้ว (รวมถึงหน่ายัง ม่ายแยกกันอยู่ หรือคู่สมรสเตียงชีวิต) คิดเป็นร้อยละ 68.20 ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.40 อายุในกลุ่มตำแหน่งนายสถานี (พคร. 6 ขึ้นไป) คิดเป็นร้อยละ 38.80 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 53.20 ระดับรายได้ตั้งแต่ 20,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.40

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การ ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย

ความผูกพันต่อองค์การ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าใน การยอมรับเป้าหมาย และการ ยอมรับค่านิยมขององค์การ	3.95	0.62	สูง
2. ความเต็มใจที่จะมุ่งเน้นความ พยายามอย่างมากเพื่อประโยชน์ ขององค์การ	4.13	0.59	สูง
3. ความประณานาถอย่างแรงกล้าใน การคงไว้ซึ่งการเป็นสมาชิกภาพ ขององค์การ	4.20	0.61	สูง
รวม	4.11	0.53	สูง

จากตารางที่ 1 พบว่า พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การ ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.11$) เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ความผูกพันต่อองค์การด้านความประณานาถอย่างแรงกล้าในการคงไว้ซึ่งการเป็นสมาชิกภาพขององค์การ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์การ ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.20$) โดยมีระดับความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือความเต็มใจที่จะมุ่งเน้นความพยายามอย่างมากเพื่อประโยชน์ขององค์การ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.13$) โดยมีระดับความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ความผูกพันต่อองค์การด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในการยอมรับเป้าหมาย และการยอมรับค่านิยมขององค์การ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) มีระดับความผูกพันต่อองค์การอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 2 ระดับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน
ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทยใน
ภาพรวม

แรงจูงใจในการทำงาน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ความสำเร็จในงาน	4.13	0.59	สูง
2. ลักษณะของงาน	3.99	0.65	สูง
3. การได้รับการยอมรับ	3.65	0.66	ปานกลาง
4. ความก้าวหน้าในงาน	3.72	0.77	สูง
5. ความรับผิดชอบในงาน	3.78	0.71	สูง
6. นโยบายและการบริหารงาน	3.70	0.81	สูง
7. เงินเดือนและผลตอบแทน	3.72	0.72	สูง
8. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	3.84	0.71	สูง
9. สภาพแวดล้อมในการทำงาน	3.57	0.75	ปานกลาง
10. ความมั่นคงในงาน	4.03	0.67	สูง
รวม	3.81	0.55	สูง

จากตารางที่ 2 พบร่วมกันกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับสูง โดยมี ($\bar{x} = 3.81$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในงาน ในระดับสูง และมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.13$) ด้านความมั่นคงในงาน มีระดับแรงจูงใจในระดับสูง และมีค่าเฉลี่ยรองลงมา ($\bar{x} = 4.03$) ส่วนด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างมีระดับแรงจูงใจระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.57$)

ตารางที่ 3 แสดงผลเปรียบเทียบความผูกพันต่อ
องค์การของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟ
แห่งประเทศไทย จำแนกตามบัญชีส่วนบุคคล

บัญชีส่วนบุคคล	เปรียบเทียบความผูกพัน ต่อองค์การของพนักงาน	
	ค่า Sig	ผลการทดสอบ
1. เพศ	.71	ไม่แตกต่าง
2. อายุ	.23	ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

บัญชีส่วนบุคคล	เปรียบเทียบความผูกพัน ต่อองค์การของพนักงาน	
	ค่า Sig	ผลการทดสอบ
3. สถานภาพสมรส	.06	ไม่แตกต่าง
4. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ	.67	ไม่แตกต่าง
5. ตำแหน่งงาน	.12	ไม่แตกต่าง
6. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	.08	ไม่แตกต่าง
7. อัตราเงินเดือน	.63	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 3 พบร่วมกับความผูกพันต่อองค์การ
ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่ง
ประเทศไทย จำแนกตามบัญชีส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน
มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน ทั้ง 7 บัญชี

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการ
ทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงานฝ่าย
ปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย

แรงจูงใจในการทำงาน	ความผูกพันต่อองค์การของ พนักงาน		
	r	Sig.	ระดับ ความสัมพันธ์
1. ความสำเร็จในงาน	.57	.00*	ปานกลาง
2. ลักษณะของงาน	.60	.00*	ปานกลาง
3. การได้รับการยอมรับ	.51	.00*	ปานกลาง
4. ความก้าวหน้าในงาน	.52	.00*	ปานกลาง
5. ความรับผิดชอบในงาน	.55	.00*	ปานกลาง
6. นโยบายและการบริหารงาน	.54	.00*	ปานกลาง
7. เงินเดือนและผลตอบแทน	.56	.00*	ปานกลาง
8. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.55	.00*	ปานกลาง
9. สภาพแวดล้อมในการทำงาน	.48	.00*	ปานกลาง
10. ความมั่นคงในงาน	.71	.00*	สูง
รวม	.72	.00*	สูง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าแรงจูงใจในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย อายุ มนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ ในระดับสูง ($r = .72$)

อภิป্রายผล

การวิจัย ความผูกพันต่อองค์การและแรงจูงใจ ในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิป্রาย ดังนี้

1. ความผูกพันต่อองค์การของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่า พนักงานมีความคิดเห็น ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ทั้ง 3 ด้าน เนื่องจากองค์การทำให้ พนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ มีความเชื่อมั่นใน องค์การและยอมรับเป้าหมาย ยอมรับค่านิยมของ องค์การ และพร้อมเต็มใจที่จะช่วยเหลือความพ่ายแพ้มอย่าง มากเพื่อประโยชน์ขององค์การ และมีความประทับใจที่จะ เป็นสมาชิกภาพขององค์การต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของธีรวรรณ หลวงศ์สิงค์ราม (2559) วิจัยเรื่องความ ผูกพันต่อองค์การของพนักงานหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (บริษัท วชิรพล จำกัด) พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับความ ผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก

2. แรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย

ด้านความสำเร็จในงานอยู่ในระดับสูง เนื่องจาก หน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละตำแหน่งเป็นการทำงาน เกี่ยวกับงานด้านการเดินรถ เป็นผู้ให้บริการด้านหน้า บริการและดูแลประชาชน ผู้ปฏิบัติงานจึงทำงานสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้รับมอบหมายให้ ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของพัฒนพรวน เพ็ชรยานห (2557) วิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความ ผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา ธนาคารกรุงไทย จำกัด

(มหาชน) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่าด้าน ความสำเร็จในงาน อยู่ในระดับมาก

ด้านลักษณะของงานอยู่ในระดับสูง เมื่อจาก ลักษณะงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย เป็นผู้ให้บริการด้านหน้า จึงมี การพัฒนาการให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการ ของผู้ใช้บริการ พัฒนาประสิทธิภาพในการให้บริการ อย่างต่อเนื่อง เช่น ศูนย์ราชการสะเดว ผู้ปฏิบัติงานทุก ตำแหน่งมีส่วนร่วมในการทำโครงการ ซึ่งมีความสำคัญ ต่อภาพลักษณ์การรถไฟแท่งประเทศไทย ผู้ปฏิบัติงานจึง เกิดความรู้ใหม่ๆ ใน การพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของบวรยาดา สันติโนยม (2557) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันองค์กรของ บุคลากรสายสนับสนุนโรงพยาบาลศิริราช พบว่าด้าน ลักษณะของงาน อยู่ในระดับมาก

ด้านการได้รับการยอมรับ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย สามารถจะได้รับรางวัลในระดับองค์การ เช่น รัฐวิสาหกิจ ดีเด่น ประจำปี 2562 มาตรฐานการให้บริการของศูนย์ ราชการสะเดว ประเภทสถานีรถไฟ ประจำปี 2561 ซึ่ง สถานีที่มีมาตรฐานตาม เท่านั้นถึงเข้าประกวดได้ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมลดพรรณ แก่นทอง (2556) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงกับความผูกพันกับองค์การของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัท ไทยว่าให้ จำกัด (มหาชน) พบว่าด้าน ลักษณะของงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความก้าวหน้าในงาน อยู่ในระดับสูง เนื่องจากลักษณะงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ เดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย เป็นงานบริการ ติดต่อสื่อสารกับประชาชน ผู้ปฏิบัติงานจึงต้องมีการ อบรมอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาความรู้ เช่น พนักงานต้อง ขายตัวพูดคุยกับชาวต่างชาติ ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ เปิด อบรมภาษาต่างประเทศ เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อ

การบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัสรพวรรณ เพ็ชร์ยานน (2557) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง แรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านความก้าวหน้าในงาน อยู่ใน ระดับมาก

ด้านความรับผิดชอบในงานอยู่ในระดับสูง เนื่องจากลักษณะงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ เดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย เป็นการบริการ ประชาชน เช่น เมื่อมีการร้องเรียน พนักงานพูดจาไม่ ไฟเราะ ไม่อิ้มเย้ม นายสถานีก็จะเรียกประชุมมีการ พูดคุยถึงปัญหาต่างๆ แก้ไขและนำมาปรับปรุงพัฒนาการ ทำงานเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัสรพวรรณ ใช้ตี สูงเนิน (2557) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความ ภาคภูมิใจแห่งตนในองค์การ แรงจูงใจในการทำงานการ สนับสนุนทางสังคมกับความตั้งใจคงอยู่ในองค์กรของ ลูกจ้างชั้นชาว ศูนย์บริการข้อมูลสรรพากร พบว่าด้าน ความรับผิดชอบในงาน อยู่ในระดับมาก

ด้านนโยบายและการบริหารงานอยู่ในระดับสูง เนื่องจากฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย มีนโยบายที่สำคัญโดยมุ่งเน้นการให้บริการที่ตอบสนอง ต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ รวมถึงการพัฒนา ประสิทธิภาพในการให้บริการ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็น ทางเลือกในการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ ให้บริการขนส่งใน เชิงสังคมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน และการ บริหารงานมีโครงสร้างการบริหารอย่างเหมาะสมโดยแบ่ง อำนาจหน้าที่ต่างๆ ตามลักษณะงานได้ดี ตาม ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของนภารชรี ศุนทรัชย์บูรณ์ (2555) วิจัยเรื่องแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันของค่า กรณีศึกษา: บุคลากรสายสนับสนุน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าด้านนโยบายและการ บริหารงานอยู่ในระดับมาก

ด้านเงินเดือนและผลตอบแทนอยู่ในระดับสูง

เนื่องจากฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ได้มีการจัดบ้านพักให้พนักงานผู้ฝ่ายปฏิบัติงานในพื้นที่นั้นๆ โดยพนักงานผู้ที่มีความประسنศ์ขอบ้านพัก โดยให้เขียน ความจำเป็นขอบ้านพักต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งลดภาระ ค่าใช้จ่ายค่าเช่าบ้านไปได้มาก จินเดือนและผลตอบแทน จึงเพียงพอต่อการดำรงชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภารชรี ศุนทรัชย์บูรณ์ (2555) วิจัยเรื่องแรงจูงใจที่มี อิทธิพลต่อความผูกพันของค่า กรณีศึกษา : บุคลากรสาย สนับสนุน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าด้านเงินเดือนและผลตอบแทนอยู่ในระดับมาก

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มี ความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทยอยู่ใน ระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะจากลักษณะงานของ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ที่จะต้องอาศัยชึ้งกันและกันในการทำงานร่วมกัน เช่น ที่ สถานีจะมีการประชุมประจำเดือน พูดถึงปัญหาอุปสรรค ต่างๆ พนักงานก็จะมีการข้อเสนอแนะแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระ ศักดิ์ ติลภัทร (2557) ศึกษาเรื่องปัจจัยการสร้างแรงจูงใจ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการที่ส่งผลกระทบให้เกิดความผูกพันต่อ องค์กร ของบริษัท มองขนาดโต้ไทยแลนด์ จำกัด ในเขต ภาคเหนือ พบว่าแรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ กับความผูกพันต่อองค์กรด้านความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับ ปานกลาง เนื่องจากฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์บางอย่างต้องใช้ ระยะเวลาในการดำเนินการซื้อขายอยู่บ่อยๆ และมีกระบวนการ ขั้นตอน การจัดหาอุปกรณ์ทดแทนในบางครั้ง จึงเกิดความ ล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา เออมหยาภ (2555) วิจัยเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท หวานชิรั่นส์ ออฟฟิศ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า

ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความมั่นคงในงานอยู่ในระดับสูง เนื่องจาก ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานผู้ให้บริการรถไฟทางไกลทุกสาย ที่ให้บริการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าทางราง ซึ่งเป็นทางเลือกในการเดินทางขนส่งที่มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย มีการจัดการห้องเที่ยวทางรถไฟ และสถานียังได้รับมาตรฐานการให้บริการของศูนย์ราชการส่วนกลาง จึงทำให้การรถไฟฯ เป็นที่รู้จักของบุคคลภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัสรพวรรณ เพ็ชร์ยานหน (2557) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่าด้านความมั่นคงในงาน อยู่ในระดับมาก

3. เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์การ ของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย จำแนกตามบุคลิกภาพ ส่วนบุคคล จากการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 7 บุคลิก เนื่องจากบุคลิกภาพส่วนบุคคลไม่มีส่วนสำคัญในการทำงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ได้มีการเปิดโอกาสให้พนักงานทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานภาพ ทุกระดับ เข้ามามีบทบาทส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะสถานภาพ ได้สามารถเรียนรู้และปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ทุกคนล้วนทำงานด้วยความตั้งใจเต็มความสามารถทำให้การทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิศวารัตน์ ทอง (2558) ที่ศึกษา เรื่องความผูกพันต่อองค์กรของบุคคลภายนอก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลของบุคคลภายนอก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ที่แตกต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย พบร่วมแรงจูงใจในการทำงาน ด้านความมั่นคงในงาน มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างสูง ส่วนด้านความสำเร็จในการลักษณะของงาน การได้รับการยอมรับ ความก้าวหน้าในงาน ความรับผิดชอบในงาน นโยบายและการบริหารงาน เงินเดือนและผลตอบแทน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน มีระดับความสัมพันธ์ระหว่างปานกลาง ผลงานให้แรงจูงใจในการทำงานของพนักงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัสรพวรรณ เพ็ชร์ยานหน (2557) วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร กรณีศึกษา ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบร่วมกับงานมีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรในเชิงบวก

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความผูกพันต่อองค์กรและแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย พบร่วมกับพรวมอยู่ในระดับสูง พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย มีความผูกพันต่อองค์กร และมีแรงจูงใจในการทำงาน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ส่วนบุคคลของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ที่แตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน สรุว่างจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแท่งประเทศไทย ภาพรวมมีระดับความสัมพันธ์สูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยแรงจูงใจในการทำงาน

ด้านที่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ระดับสูง ได้แก่ ด้านความมั่นคงในงาน พิจารณาจากองค์กร เป็นหน่วยงานที่ให้บริการเดินรถขนส่งผู้โดยสาร และสินค้าทางราง ทุกวันไม่มีวันหยุดซึ่งเป็นทางเลือกในการเดินทางขนส่งที่มีความสะดวกสบาย ปลอดภัย มีการจัดการห้องเที่ยวทางรถไฟ และสถานียังได้รับมาตรฐาน การให้บริการของศูนย์ราชากลางสะดวก ทำให้พนักงานรู้สึกมั่นคงในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับสูง และมี 6 ด้านที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ในอนาคต ได้ ดังนั้นฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย จึงควรสร้างแรงจูงใจ โดย

1. ด้านการได้รับการยอมรับ พบว่า พนักงานไม่ค่อยได้รับรางวัลจากหน่วยงานภายนอก ดังนั้นฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ควรผลักดันให้พนักงานทุกตำแหน่งได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการส่วนต่างๆ ร่วมกัน เพื่องานจะได้สามารถทำโครงการให้สำเร็จบรรลุตถุปะสังค์ได้ เมื่อเป็นหน่วย/จุดบริการที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ที่มีประสิทธิภาพ และสร้างความเชื่อมั่น ความประทับใจ ให้แก่ประชาชนที่เดินทางมาติดต่อราชการ ได้อย่างสะดวกแล้วนั้น องค์กรก็จะได้รับการยอมรับจากประชาชนและบุคคลภายนอก

2. ด้านความก้าวหน้าในงาน พบว่า การ

ประเมินผลงาน ความสามารถและความต้องการของมีความยุติธรรม เพื่อใช้ในการประกอบเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ขึ้นเงินเดือน ยังไม่มีความยุติธรรมมากพอ ดังนั้นฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ควรกำหนดระบบการประเมิน ระบบเลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่งให้มีความน่าเชื่อถือและเป็นธรรม

3. ด้านความรับผิดชอบในงาน พบว่า พนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ยังไม่สามารถเสนอแนะข้อคิดเห็นในการทำงานได้โดยเสรี และออกแบบบริการทำงานได้ด้วยตนเองมากเท่าที่ควร ดังนั้นผู้บังคับบัญชาจึง จึงควรรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นในการทำงาน เพื่อจะพนักงานเป็นบุคคลที่ได้ปฏิบัติงานจริงทุกวัน จึงสามารถเห็นข้อกพร่องขององค์กรได้ ซึ่งการให้คำแนะนำพนักงานได้คิดและตัดสินใจเอง จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและก่อให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรมากขึ้น ผู้บังคับบัญชาจึงสามารถนำข้อเสนอแนะต่างๆ ไปพัฒนาแก้ไขต่อไปได้

4. ด้านนโยบายและภารกิจงาน พบว่า หน่วยงานมีภารกิจภารกิจงานอย่างเสมอภาคที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นผู้บังคับบัญชาฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ควรต้องใช้วิจารณญาณและการวิเคราะห์ ศักยภาพและความสามารถในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อให้งานที่มอบหมายนั้นตรงกับความสามารถ และศักยภาพของผู้ที่ได้รับมอบหมายซึ่งจะส่งผลให้งานออกมารอเป็นที่น่าพอใจ ในขณะเดียวกันผู้รับงานก็จะมีความสุขและเต็มใจที่ได้ทำงานตามความตั้งใจของตน และผู้นำต้องสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางในการบริหารให้ยืดหยุ่นอย่างเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

5. ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ควรกำหนดแนวทางในการลดขั้นตอนในการดำเนินการเบิกชื่อพัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งมีขั้นตอนมากเกินไป และควรให้ความสำคัญ

กับการแบ่งพื้นที่สถานที่ทำงานให้เป็นสัดส่วนอย่าง เหมาะสม เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานได้ ปฏิบัติงานด้วยความราบรื่น รวมทั้งคำนึงถึงความ ปลอดภัยในขณะปฏิบัติงานของพนักงานและใส่ใจ สุขภาพดีและการจัดการความเครียดของพนักงานด้วย ว่าพนักงานได้รับความกดกันจากการทำงานมากไป หรือไม่

6. ด้านเงินเดือนและผลตอบแทน ฝ่าย ปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย ผู้บังคับบัญชาความมีหลักเกณฑ์การประเมินผลการ ปฏิบัติงาน เพราะถือเป็นเครื่องมือสำคัญขององค์กรที่ ช่วยรีวิวความสำเร็จได้ การประเมินนี้เป็นวิธีการวัดผล ทางการปฏิบัติงานของพนักงานทั้งในเรื่องความสามารถ ในการทำงานไปจนถึงศักยภาพที่ช่วยให้องค์การประสบ ความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น และการประเมินผลผู้บังคับบัญชา ต้องมี “ความยุติธรรม” และ “ไม่มีอคติ” ต่อผู้ถูกประเมิน นอกจากรู้ทำการประเมินแล้ว ฝ่ายบุคคลขององค์กร เอง ก็ควรจะเป็นตัวกลางในการตรวจสอบเชิงข้อมูล ตรวจสอบ ข้อเท็จจริงควบคู่ไปด้วย เพื่อให้เกิดความยุติธรรมใน กระบวนการการประเมินผลนี้ให้มากที่สุด

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อ องค์การของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่ง ประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความ ผูกพันต่อองค์การภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมี 1 ข้อที่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพัน ต่อองค์กรอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นปัญหากับ ฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย ในอนาคตได้ ดังนั้นฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่ง ประเทศไทย จึงควรสร้างความผูกพันต่อองค์กรโดย

7. ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในการ ยอมรับเป้าหมาย และการยอมรับค่านิยมขององค์กร เนื่องจากภารตไฟฯ เป็นองค์กรขนาดใหญ่ โดยผู้นำ องค์กรสมัยใหม่ควรมีวิสัยทัศน์ขององค์กรที่ชัดเจน

สื่อสารสารสำคัญ กำหนดเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ขององค์กรออกໄไปได้อย่างแจ้งแพร่ เพื่อชื่นเป้าหมาย ขององค์การได้อย่างถูกต้องชัดเจน คนในองค์การ จำเป็นต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงขององค์กรที่เรา ทำงานอยู่ให้ชัดแจ้ง โปรดঁร่างสี ไม่มีภาวะซ่อนเร้น และต้อง แสดงให้เห็นตลอดเวลา ทั้งคำพูดและการกระทำ ทั้งนี้ ถ้า เกิดมีการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงเป้าหมายก็ต้องแจ้ง ให้พนักงานทุกระดับให้เข้าใจ ไม่ใช่แจ้งเพื่อให้ทราบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาภัยหน่วยงานอื่นๆ ที่มี คุณลักษณะของงานเหมือนกับการรถไฟแห่งประเทศไทย เช่น การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (MRT) บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BTS) ฯลฯ

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว ความเครียด เป็นต้น

3. ควรศึกษาเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ แบบเจาะลึกกับพนักงานฝ่ายปฏิบัติการเดินรถ การรถไฟแห่งประเทศไทย ในแต่ละตำแหน่งงานเกี่ยวกับ แรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เนื่องจากแต่ละตำแหน่งงานมี ลักษณะการทำงานและความต้องการ มีสิ่งที่สร้าง แรงจูงใจ สร้างความผูกพันต่อองค์กรไม่เหมือนกัน

เอกสารอ้างอิง

การรถไฟแห่งประเทศไทย. (2562, 25 กันยายน). อำนาจ หน้าที่. สืบค้นจาก <http://www.railway.co.th/Home/Index>

ธีรวัจน์ หลวงศรีสงค์. (2559). ความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานห้างสือพิมพ์ไทยรัฐ (บริษัท วัชรพล จำกัด) (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์ มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- นภูรี สุนทรชัยบูรณ์. (2555). แรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันองค์กร กรณีศึกษา: บุคลากรสายสนับสนุน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร (สารินพนธ์บวรวิหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ปรียาดา สันตินิยม. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุนในพยาบาลศิริราช (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- แผนการเจ้าหน้าที่ กองบริหารงานทั่วไป ฝ่ายปฏิบัติการ เดินรถ. (2562). สถิติอัตรากำลัง ประจำปีงบประมาณ 2562. (รายงานประจำปี). กรุงเทพฯ: การรถไฟแห่งประเทศไทย.
- พัชราภรณ์ โพธิสูงเนิน. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจแห่งตนในองค์การ แรงจูงใจในการทำงานการสนับสนุนทางสังคมกับความตั้งใจคงอยู่ในองค์การของลูกจ้างชั่วคราว ศูนย์บริการชุมชนสรพากร (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- พัสรพวรรณ เพ็ชรยานน. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่องค์กร กรณีศึกษา ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์บวรวิหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- พิมลพรรณ แก่นทอง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความผูกพันกับองค์กรของพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท ไทยวายğı จำกัด (มหาชน) (วิทยานิพนธ์บวรวิหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช. (2556, 23 พฤศจิกายน). ความผูกพันของสมาชิกกับองค์กร. สืบค้นจาก <https://www.stou.ac.th/study/sumrit/3-60/page1-3-60.html>
- วิศวานิมทวงศ์. (2558). ความผูกพันต่องค์กรของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วีระศักดิ์ ติลภัทร. (2557). ปัจจัยการสร้างแรงจูงใจ พนักงานฝ่ายปฏิบัติการที่ส่งผลก่อให้เกิดความผูกพันต่องค์กร ของบริษัท มอนชานได้ดีที่สุด แลนด์ จำกัด ในเขตภาคเหนือ (สารินพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก
- ศุนันทา เอมหมาย. (2555). ความผูกพันต่องค์กรของพนักงานบริษัท ทรานซิชั่นส์ ออฟทิคัล (ประเทศไทย) จำกัด (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- Herzberg, F. (1959). *The Motivation of work*. New York: John Wiley & Sons.
- Steer, R.M. (1977). Antecedents and Outcomes of Organizational Commitment. *Administrative Science Quarterly*, 22(1), 46–56.